

Prijedlog Zakona o Agenciji za osiguranje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom

I Opće odredbe i pojmovi

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti i postupak po kojem Agencija za osiguranje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom(u daljem tekstu Agencija) i sudovi postupaju, , formiranje Agencije kao posebnog državnog organa uprave, prava i dužnosti Agencije, organizacija i rukovođenje Agencijom, saradnja sa drugim organima i upravljanje sa oduzetom imovinom.

Član 2.

Pojmovi u upotrebi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

(1) prethodna mjera osiguranja

podrazumijeva mjeru naloženu od strane nadležnog suda u cilju osiguravanja prisilnog privremenog oduzimanja imovine stečene vršenjem krivičnih djela iz ovog zakona.

(2) imovina

podrazumijeva svaki vid imovine, i materijalnu i nematerijalnu, pokretnu i nepokretnu, kao i pravne dokumenta kojima se dokazuje pravo vlasništva ili interes na takvu imovinu.

(3) treća lica

podrazumijeva se osoba na koju je prenesena imovina bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti.

(4) prihod

bilo kakvu imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom

(5) račun

poslovni oblik prema kojem banka ili neka finansijska ustanova obavlja promet novcem ili drugim platežnim sredstvom dopuštajući njegovo polaganje i podizanje za tuđi račun

(6) sredstvo

podrazumijeva predmet koji je rezultat krivičnog djela

(7) predlagač

Agencija koja je pokrenula postupak radi osiguranja imovine

((8)protivnik

osoba protiv koje se prihodi i imovina osiguravaju u korist državnog budžeta

II Uvjeti za određivanje mjera osiguranja

Član 3.

(1) Mjere osiguranja nad sredstvima, prihodima i imovinom mogu se odrediti ako postoje osnovi sumnje da su izravno ili neizravno ostvareni slijedećim krivičnim djelima iz Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine:

Za krivična djela iz Glave XVII- krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, i to:

trgovina ljudima;

neovlašten promet oružjem i vojnom opremom

neovlašten promet opojnim drogama;

Za krivična djela iz Glave XVIII- krivična djela protiv privrednog jedinstva tržišta te krivična djela iz oblasti carina, i to:

pranje novca;

porezna utaja;

neplaćanje poreza;

nedopuštena trgovina;

nedopuštena proizvodnja;

krijumčarenje;

organizovanje grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanje neocarinjene robe;

carinska prijevara.

Za krivična djela iz Glave XIX- krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge dužnosti, i to:

primanje darova i drugih oblika koristi;

davanje dara i drugih oblika koristi;

protuzakonito posredovanje;

zloupotreba položaja i ovlaštenja;

pronevjera u službi;

prijevvara u službi;

protuzakonita naplata i isplata.

(2) Mjere osiguranja iz prethodnog stava ovog člana mogu se odrediti i za ista krivična djela u Krivičnom zakonu Federacije BiH, Krivičnog zakona Republike Srpske i Distrikta Brčko.

III Organizacija i rukovođenje

Član 4.

(1) U cilju oduzimanja protupravno stečene imovine vršenjem krivičnih djela iz člana 3 ovog zakona formira se Agencija za osiguranje prisilnog oduzimanja imovine stečen krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom. (u daljem tekstu Agencija).

(2) Agencija je samostalni državni organ uprave Bosne i Hercegovine koji je izravno odgovoran Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

(3) Agencijom rukovodi direktor (u daljem tekstu direktor) koga postavlja i razrješava Predstavnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Direktor ima zamjenika koji se postavlja i razrješava na isti način kao i direktor.

(4) Agencija ima tri odjela: Odjel za istraživanje i dokumentaciju, Odjel za mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovine i Odjel za upravljanje oduzetom imovinom.

(5) Direktor postavlja i razrješava rukovodioce odjela.

Član 5.

Odjel za istraživanje i dokumentaciju:

prikuplja podatke o pojavama korupcije i organizovanog kriminala;

ustrojava i vodi bazu podataka koji mogu služiti kao izvor saznanja u postupku za krivična djela iz člana 3. ovog zakona;

potiče i usmjerava saradnju između državnih tijela u cilju otkrivanja pojava korupcije i organizovanog kriminala;

prikuplja od svih relevantnih organa uprave i pravosuđa informacije o imovini lica za koje postoji osnovana sumnja da su počinili krivična djela iz člana 3. ovog zakona;

upoznaje javnost o opasnosti i štetnosti korupcije te o metodama i sredstvima njezinog sprječavanja

obavlja i druge poslove koji proizilaze iz ovog zakona.

Član 6.

Odjel za mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovine:

pokreće postupak pred nadležnim sudovima u vezi donošenja privremenih mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona;

pokreće postupak pred nadležnim sudom za utvrđivanje sporne vrijednosti imovine;

sarađuje, u skladu sa međunarodnim ugovorom, sa nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija;

obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Član 7.

(1) Odjel za upravljanje oduzetom imovinom:

upravlja sa sredstvima, приходima ili imovinom koja je oduzeta pravosnažnom odlukom nadležnog suda;

stara se o očuvanje vrijednosti oduzete imovine i raspolaže istom u skladu sa socijalnom namjenom tih sredstava.

(2) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine bliže određuje način i uvjete raspolaganja sa imovinom iz prethodnog stava.

Član 8.

Agencija redovno podnosi izvještaje o svom radu Predstavničkom domu i Domu naroda, a najmanje jednom godišnje.

IV Saradnja sa pravosudnim i drugim organima

Član 9.

(1) Prilikom vršenja dužnosti vezanih za izvršavanje ovog zakona Agencija ostvaruje saradnju sa svim upravnim i pravosudnim organima i tužilaštvom i oni su joj dužni pružiti informacije koje su relevantne za obavljanje dužnosti koje su joj povjerene.

(2) Na zahtjev Agencije državni i entitetski organi nadležni za provođenje Zakona, a posebno unutrašnje poslove, dužni su bez naknade osigurati neophodnu pomoć za izvršavanje poslova vezano za preduzimanje mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine stečene vršenjem krivičnih djela iz ovog zakona u cilju donošenja odluke suda o oduzimanju imovinske koristi stečene činjenjem tih krivičnih djela..

član 10.

U obavljanu svojih dužnosti Agencija ostvaruje saradnju sa nadležnim organima drugih država i pruža im pomoć u skladu sa Konvencijom o pranju novca, potrazi, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stečene putem kriminalnih radnji Vijeća Evrope broj ETS No 141. od 08.11.1990. godine.

V Prava i dužnosti Agencije

Član 11.

Agencija i njihovi radnici , u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, imat će obaveze i pravo da:

dobiva redovno informacije od svih sudova u Bosni i Hercegovini pred kojima je pokrenut postupak za krivična djela iz ovog zakona;

sistemski prikuplja podatke o pojavama korupcije i organizovanog kriminala;

potiče i usmjerava saradnju između državnih tijela u cilju otkrivanja pojava korupcije i drugih djela iz člana 3. ovog zakona;

prikuplja od svih relevantnih organa uprave i pravosuđa informacije o imovini lica iz prethodne alineje;

u postupku istraživanja i prikupljanja informacija i dokumentacije preduzima sve mjere i radnje u skladu sa ovlaštenjima organa unutrašnjih poslova predviđenih u odredbama Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 3/2003. godinu);

pokreće postupak pred nadležnim sudovima u vezi donošenja privremenih mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona;

sarađuje sa institucijama nadležnim za provođenje istrage za krivična djela iz člana 3. ovog zakona;

u skladu sa procedurama iz člana 12. ovog zakona, uđu u prostorije u kojima se nalaze ili bi se mogli nalaziti knjige i evidencije ili drugi predmeti potrebni za utvrđivanje imovnog stanja počinioca krivičnih djela iz člana 3. ovog zakona, te da pregledaju te knjige i evidencije, uzimaju izvode, sačinjavaju kopije ili uzimaju evidencije i knjige;

ustrojava i vodi bazu podataka koji mogu služiti kao izvor saznanja u postupku za krivična djela iz člana 3. ovog zakona;

ostvaruje kontinuiranu saradnju sa organima unutrašnji poslova i sa Glavnim tužiocem Bosne i Hercegovine i tužiocima entiteta.

Član 12.

(1) Radnici Agencije imaju ovlaštenja da uđu u svaki posjed ili u prostorije gdje se :

čuvaju ili mogu čuvati knjige ili evidencije ili dugi predmeti koji mogu poslužiti za dokazivanje imovine za lica prema kojem je za djela iz člana 3. ovog zakona pokrenut krivični postupak.;

zatražiti od suda da banci ili drugoj pravnoj osobi koja se bavi platnim prometom izda nalog o praćenju platnog prometa na računima osobe protiv koje je pokrenut krivični postupak za krivična djela iz člana 3. ovog zakona.

(2) Procedura i svrha ulaska u poslovne prostorije iz stava 1. ovog člana utvrdit će se podzakonskim aktima.

(3) Ulazak u posjed ili prostorije lica iz stava 1. ovog člana obaviti će se u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

Član 13.

Radnici Agencije koji djeluju u okviru svojih službenih ovlaštenja oslobođeni su odgovornosti za štetu počinjenu drugim licima koja je tim djelovanjem nastala. U takvim slučajevima za pričinjenu štetu tužba se podiže protiv Bosne i Hercegovine.

VI Osiguranje prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelom

Član 14.

(1) Odredbama dijela ovog zakona uređuje se postupak po kojem Agencija i sudovi prethodnim mjerama (mjere osiguranja) osiguravaju prisilno oduzimanje sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona.

(2) Postupak iz stava 1. ovog člana nije krivični postupak i u njemu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona o izvršnom postupku Bosne i Hercegovine.

(3) Oduzimanje osiguranih sredstava prihoda ili imovine iz stava 1. ovog člana izvršit će se prema odredbama za oduzimanje imovinske koristi u Zakonu o krivičnom postupku BiH i Krivičnom zakonu BiH.

Član 15.

(1) Postupak osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine iz prethodnog člana ovog zakona vodi, te rješenje o mjeri osiguranja prije započinjanja krivičnog postupka donosi sudija pojedinac suda koji je nadležan za krivična djela iz člana 3. ovog zakona. Vijeće od troje sudija odlučuje o žalbi protiv njegovih rješenja

(2) Za provođenje rješenja mjesno je nadležan sud koji bi bio mjesno nadležan za provođenje izvršenja.

(3) Nakon započinjanja krivičnog postupka za odlučivanje o produženju roka na koji je mjera osiguranja bila određena nadležan je sud pred kojim se vodi krivični postupak. Za odlučivanja u sporovima koji nastanu povodom izvršenja mjesno je nadležan sud provođenja mjere osiguranja.

(4) Agencija može predložiti provođenje mjera osiguranja pred drugim stvarno i mjesno nadležnim sudom ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako postoje drugi važni razlozi.

Član 16.

Postupak prisilnog osiguranja oduzimanja prihoda ili imovine iz člana 14 ovog zakona pokreće Agencija po službenoj dužnosti . U postupku se pazi na čast i dostojanstvo protivnika , a javnost je isključena do pravosnažnosti odluke o mjeri osiguranja iz člana 19. stav2. ovog zakona.

Postupak je hitan i može se pokrenuti prije krivičnog postupka.

U postupku sud preduzima radnje na temelju podnesaka i drugih pisanih akata, održava ročište za donošenje rješenja o oduzimanju ili osiguranja te ostala ročišta kada smatra da je to svrsishodno. Izostanak protivnika s ročišta nije smetnja za njegovo održavanje.

Izvan ročišta sud će saslušati stranke kada smatra to potrebnim.

Član 17.

Banke i druge pravne, odnosno fizičke osobe dužne su na zahtjev Direktora Agencije odmah dostaviti podatke o stanju na ovim računima naznačene osobe za koju postoji osnovana sumnja da ih ona koristi radi korištenja novca ostvarenog krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona ili radi prikrivanja izvora takvog novca. Ako je rok za dostavljanje tih podataka , kojeg je Agencija odredila u svom zahtjevu bez opravdanog razloga prekoračen, odgovorna osoba odgovarat će za krivično djelo sprečavanja dokazivanja iz člana 236 stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Član 18.

(1) Prije podnošenja zahtjeva iz člana 16. ovog zakona Agencija može od građana prikupljati potrebne podatke.

(2) Sporna vrijednost imovine utvrđuje se vještačenjem prema odredbama parničnog postupka o osiguranju dokaza.

(3) Fizička osoba koja drži isprave i dokaze o izvorima sticanja ličnih dohodaka i prihoda po bilo kojem osnovu mora ih predati Agenciji ako je vjerovatno da bi se na temelju njih mogla identifikovati, locirati i kvalifikovati bilo koje sredstvo, prihod ili imovina ostvaren ili povezan sa krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona.. Ako tako ne postupi, Agencija će zatražiti protiv nje izricanje mjera iz člana 67. Zakona o krivičnom postupku.

Član 19.

(1) Sud će na prijedlog Agencije odrediti mjeru osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelom iz člana 3. ovog zakona ako utvrdi da:

postoje osnovi sumnje da se sredstva, prihod ili imovina izravno ili neizravno ostvareni krivičnim djelom iz člana 3. ovog zakona,

vrijednost tih sredstava, prihoda ili imovine prelazi iznos od 25.000 KM i

postoje osnovi sumnje da će počinitelj krivičnog djela iz člana 3. ovog zakona prije započinjanja krivičnog postupka ili u njegovom toku onemogućiti ili znatno otežati oduzimanje sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelom iz člana 3. ovog zakona.

(2) Kao mjeru osiguranja iz stava 1. ovog zakona sud može odrediti jednu ili više mjera iz Zakona o izvršnom postupku Bosne i Hercegovine, a naročito:

predbilježbu založnog prava na nekretnini protivnika ili na pravu uknjiženom na nekretnini,

koju od mjere osiguranja pljenidbom nekretnina koje nisu upisane u zemljišne knjige ili čuvanjem ili upravom na pokretnim stvarima, novčane tražbine ili primanja iz ugovora o radu ili službe te svih drugih imovinskih ili materijalnih prava, kao i pljenidbu isprava o dionici i drugih vrijednosnih papira protivnika.

zabranu banci ili pravnoj osobi koja obavlja poslove platnog prometa da protivniku ili drugoj osobi po njegovom nalogu, isplati sa njegovog računa novčani iznos za koji je određena mjera osiguranja. Taj iznos ne može se prenijeti stog računa dok zabrana traje.

(3) Mjere osiguranja određuju se u korit Bosne i Hercegovine.

(4) Bilo koje radnje koje protivnik preduzme protivno određenoj mjeri bez pravnog je učinka.

Član 20.

(1) Zahtjev Agencije za pokretanje postupka iz člana 16. ovog zakona sadrži:

kratki činjenični opis krivičnog djela i njegov zakonski naziv,

opis sredstava prihoda imovine ostvarene krivičnim djelom iz člana 3. ovog zakona,

podatke o pravnoj ili fizičkoj osobi koja ta sredstva, prihode ili imovinu drži,

razloge za sumnju da su ona izravno ili neizravno u vezi sa počinjenim krivičnim djelima iz prijedloga i vjerovatnost da će protivnik osiguranja onemogućiti ili znatno otežati oduzimanje imovine, sredstava ili prihoda stečene krivičnim djelom iz člana 3. ovog zakona.

(2) Mjeru osiguranja iz člana 19. stav 2.. ovog zakona sud određuje odmah, a najkasnije dvanaest sati nakon primanja zahtjeva predlagača. U rješenju kojim se određuje mjera osiguranja sud će označiti vrijednost sredstava odnosno iznos prihoda ili koristi ostvarene krivičnim djelom i vrijeme za koje se ona određuje.

(3) U rješenju sud može odrediti da se mjera ne odnosi na dio sredstava, prihoda ili imovine za koji ima mjesta primjeni pravila poštenog sticatelja.

(4) Rješenje ostaje na snazi najduže do proteka dvadeset i prvog dana nakon njegovog donošenja, do odluke o žalbi ili do donošenja odluke krivičnog suda o oduzimanju imovinske koristi ostvarene krivičnim djelom.

(5) Obrazloženo rješenje o određivanju mjere osiguranja sud će dostaviti protivniku, banci i drugim osobama koje se bave platnim prometom te po potrebi i drugim državnim tijelima.

(6) Danom otvaranja stečajnog postupka nad protivnikom osiguranja vrijednost sredstava ili iznos prihoda ili koristi ostvarene krivičnim djelom određene rješenjem iz stava 2. ovog člana smatra se dospjelim iznosom na kojem postoji pravo razlučnog namirenja.

Član 21.

(1) Najkasnije do proteka roka iz člana 20. stav 4.. ovog zakona sud će održati ročište za potvrdu donesenog rješenja. Nedolazak protivnika ne sprečava održavanje ročišta.

(2) Nakon saslušanja stranaka, sud će ili ukinuti ili potvrditi rješenje o mjeri osiguranja.

(3) Sud će ukinuti mjeru osiguranja ako:

protivnik učini vjerovatnim da vrijednost sredstava, prihoda ili imovine iz člana 19. stav 1. tačka 2. ne prelazi iznos od 25.000 KM.

protivnik vjerodostojnim ispravama dokaže zakonitost svojih izvora sredstava, prihoda ili imovine,

protivnik učini vjerovatnim da sredstva, prihod ili imovina iz člana 19. stav 1. ovog zakona niti su pribavljena u cijelosti ili djelomice prikrivanjem izvora protupravno pribavljenih sredstava , prihoda ili imovine , ili ne postoji opasnost da će protivnik osiguranja onemogućiti ili znatno otežati oduzimanje imovine, sredstava ili prihoda.

(4) Ako potvrdi rješenje sud će za rok od šest mjeseci produjiti vrijeme za koje je mjera osiguranja određena, vodeći računa o težini krivičnog djela, opasnosti da bi se bez mjere osiguranja onemogućilo ili znatno otežalo oduzimanje imovinske koristi ostvarene krivičnim djelom te imovinskim prilikama protivnika kao i osoba koje je on po zakonu dužan izdržavati.

(5) Ukupno trajanje produženja ne može iznositi više od godinu dana.

(6) Ako do proteka roka iz člana 20. stav 4. ovog zakona bude pokrenut krivični postupak , sud će o održavanju ročišta obavijestiti oštećenika i u pozivu ga upoznati s pravom podnošanja imovinskopravnog zahtjeva. Oštećeni može na ročištu predložiti određenje privremene mjere osiguranja tog zahtjeva prema odredbama koje vrijede za izvršni postupak.

Član 22.

(1) Protiv rješenja iz člana 21. ovog zakona stranke se mogu žaliti u roku od tri dana od donošenja. Ako povodom žalbe protivnika protiv rešenja o mjeri osiguranja iz člana 19., stav 2., tačka 3.. ovog zakona sud to rješenje ukine, može izdati nalog pravnoj osobi koja obavlja poslove platnog prometa da protivniku ili trećoj osobi na temelju naloga protivnika, da ne uskrati s računa isplatu novčanog iznosa za koje je određena privremena mjera.

Član 23.

!2) Najkasnije tri dana prije isteka vremena na koje je mjera određena, sud će odrediti njezino produžavanje ako se nisu promijenile okolnosti pod kojim je mjera određena.

Član 24.

(1) Sudija će na prijedlog protivnika ukinuti mjere osiguranja ako krivični postupak protiv protivnika nije pokrenut odnosno započet najkasnije do proteka godine dana od donošenja rješenja o njezinom određivanju.

(2) Rješenje o ukidanju mjere dostavit će se po službenoj dužnosti osobama iz člana 19. ovog zakona.

(3) Protivnik može u takvim slučaju od predlagača zatražiti naknadu štete prema općim propisima.

Član 25.

(1) Osiguranje sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona može se u Bosni i Hercegovini odrediti i provesti prema uvjetima propisanim međunarodnim ugovorom i ovim Zakonom.

(2) O zamolnicama stranih sudova odlučuje nadležni sud, a o zamolnicama drugih državnih tijela o davanju obavijesti u vezi prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelima odlučuje Agencija.

VII Upravljanje sa oduzetom imovinom

Član 26.

(1) Sredstva, prihodi ili imovina koja su stečena putem krivičnih djela iz člana 3. ovog zakona i koja su oduzeta pravosnažnom odlukom nadležnog suda u Bosni i Hercegovini budžetski je prihod Bosne i Hercegovine i koristi se namjenski za socijalne potrebe.

(2) Sa oduzetom imovinom upravlja Agencija, izuzimajući oduzeta sredstva, prihode ili imovinu za krivično djelo iz člana 195. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine- neovlašteni promet opojnim drogama, sa kojom upravlja općina/ opština i koristi se za socijalne potrebe.

Član 27.

Podzakonskim aktima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine bliže će se odrediti način i uvjeti raspolaganja sa imovinom iz prethodnog člana.

VIII Čuvanje službene tajne

Član 28.

Direktor Agencije, njegov zamjenik, kao i svi zaposlenici u Agenciji, te tužilaštvu, sudu, policiji i drugim tijelima koja su sudjelovala u provođenju određenih radnji po zahtjevu Agencije, dužni su kao službenu tajnu čuvati podatke koji su zakonom određeni kao tajni bez obzira na način na koji su do njih došli..

Član 29.

Svi spisi, isprave i zapisnici o istražnim radnjama koje su poduzete za vrijeme predistražog postupka moraju na sebi imati oznaku tajnosti.

Direktor Agencije može iz opravdanih razloga u svakom trenutku odrediti da se pojedini predistražni predmet posebno čuva i da sa sadržajem takvog premeta može biti upoznat samo zamjenik direktora ili rukovodilac odjela.

O radu drugih osoba na ovakvom predmetu vodi se posebna evidencija koja je propisana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

IX Prelazne i završne odredbe

Član 30.

Agencija će se formirati u roku od 3(tri) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akti iz ovog zakona donijet će se u roku od 30(trideset) dana od formiranja Agencije.

Član 31.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

OBRAZLOŽENJE

Ustavni osnov

U članu III . 1. g) Ustava Bosne i Hercegovine predviđeno je da je nadležnost institucija Bosne i Hercegovine “ provođenje međunarodnih i međuentitetskih politika i regulacija krivičnih propisa, uključujući i odnose sa interpolom”. Osim toga, Vijeće Evrope je 08.11. 1990.godine donijelo Konvenciju o pranju novca, potrazi, pljenidbi i konfiskaciji imovine stečene putem kriminalnih radnji, u kojoj je u članu 2.predviđeno da će svaka strana “ usvojiti potrebne zakonske i druge mjere koje će joj omogućiti konfiskovanje sredstava i dobiti čija vrijednost odgovara takvim prihodima”, a u članu 7. da će svaka strana “ ostvarivati međusobnu saradnju u najširem mogućem obliku u cilju istrage i procedura u cilju konfiskacije sredstava i dobiti stečene krivičnim putem”. Ovu saradnju ostvaruju organi države Bosne i Hercegovine.

Uz to treba istaći da je Upravni odbor za implementaciju mira, na sjednici od 28. marta 2003. godine, zaključio da je potrebno da bh. organi ” izrade sveobuhvatan program za pljenidbu imovine stečene kriminalnim radnjama”. Isto tako, u dokumentu Posao i pravda, kojeg su zajednički dogovorili Vijeće ministara iz ranijeg mandata i OHR, rečeno je: “ Država i entitetski organi vlasti, u koordinaciji sa stručnjacima, moraju izraditi i donijeti zakone kojima se naređuje zapljena sredstava stečenih kriminalnim radnjama (ljetu 2003. godine), te uspostaviti odgovarajući mehanizam za provedbu ovih zakona.

Razlozi za donošenje Zakona

Pošto Vijeće ministara nije postupilo po citiranom programu i pošto postoji međunarodna obaveza da se organi Bosne i Hercegovine angažuju na oduzimanju imovine stečene određenim krivičnim djelima, a imajući u vidu i zaključak Upravnog odbora za implementaciju mira u Bosni i Hercegovini, to Klub zastupnika SDP BiH, polazeći od Poslovnika Zastupničkog doma, predlaže Nacrt Zakon o Agenciji za osiguranje prisilnog oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima i upravljanje oduzetom imovinom.

Opće je poznato da je u Bosni i Hercegovini vrlo raširen kriminal i korupcija i mafijaško djelovanje koje ugrožava osnove države i društva. Mada je nedavno donesen Krivični zakon Bosne i Hercegovine i Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i formiran Sud i Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, još uvijek nisu nađene efikasne mjere za suzbijanje korupcije i kriminala, posebno krivičnih djela iz koristoljublja čijim vršenjem počinioci tih krivičnih djela nerijetko stječu ogromnu imovinu koja im, poslije izdržane kazne, ostaje u ličnom posjedu. Sasvim je izvjesno da će bolje organizovanje društva i efikasnije djelovanje ovlaštenih organa na oduzimanju sredstava, prava ili imovine stečene krivičnim djelima destimulativno djelovati na počinioce krivičnih djela iz koristoljublja.

U ne malom broju zemalja Evrope i našem bližem okruženju (Belgija, Italija, Nizozemska, Hrvatska i dr.) postoje odgovarajuće specijalizirane institucije, koje, u saradnji sa drugim organima, preko sudova, preduzimaju potrebne mjere u pravcu oduzimanja sredstava, prava i imovine stečene kriminalnim radnjama i upravljaju sa oduzetom imovinom.

Pojedinačne odredbe Zakona

U članu 1. i 2. Zakona – Opće odredbe predviđena je sadržina ovog zakona i objašnjenje osnovnih pojmova koji se koriste u zakonu.

U članu 3. – Uvjeti za određivanje mjera osiguranja Zakona predviđeni su uvjeti za preduzimanje mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prava ili imovine stečene krivičnim djelima. Prema Prijedlogu Zakona mjera osiguranja se može preduzeti ukoliko postoje osnovia sumnje da su izravno ili neizravno ostvarena slijedeća krivična djela: krivična djela iz Glave XVII (krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom), Glave XVIII (krivična djela protiv privrede i jedinstva tržišta te krivična djela iz oblasti carina) i Glave XIX (krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti). Dakle, radi se o krivičnim djelima čijim je vršenjem počinilac navedenih krivičnih djela stekao protivpravnu imovinsku korist, odnosno dobit.

Agencija, međutim, može, na osnovu prikupljenih dokaza, preduzeti mjeru osiguranja iako nije još pokrenut krivični postupak.

U članu 4., 5., 6. i 7. i 8. Zakona – Organizacija i rukovođenje bliže je utvrđena organizacija i sistem rukovođenja. S obzirom na značaj aktivnosti odjela Agencije, date su nadležnosti Odjela za istraživanje i dokumentaciju, Odjela za mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovine i Odjela za upravljanje oduzetom imovinom.

Tako je predloženo da se Odjel za istraživanje i dokumentaciju bavi slijedećim poslovima: pokreće postupak pred nadležnim sudovima u vezi donošenja privremenih mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona, predlaže, u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, nadležnom sudu mjere osiguranja imovine stečene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona, pokreće postupak pred nadležnim sudom za utvrđivanje sporne vrijednosti imovine, saraduje, u skladu sa međunarodnim ugovorm, sa nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija i dr. Odjel za mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovine obavlja poslove: pokreće postupak pred nadležnim sudovima u

vezi donošenja privremenih mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona, predlaže, u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, nadležnom sudu mjere osiguranja imovine stečene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona, pokreće postupak pred nadležnim sudom za utvrđivanje sporne vrijednosti imovine, saraduje, u skladu sa međunarodnim ugovorm, sa nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija i dr. A Odjel za upravljanje oduzetom imovinom vrši slijedeće poslove: upravlja sa sredstvima, приходima ili imovinom koja je oduzeta pravosnažnom odlukom nadležnog suda, stara se o očuvanje vrijednosti oduzete imovine i raspolaže istom u skladu sa socijalnom namjenom tih sredstava.

Agencija je samostalni organ uprave Bosne i Hercegovine i odgovorna je Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. U Agenciji imaju tri odjeljenja, i to: Odjeljenje za istraživanje i dokumentaciju, Odjeljenje za preduzimanje mjera osiguranja i Odjeljenje za upravljanje oduzetom imovinom. Agencijom rukovodi direktor, koga postavlja i razrješava Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Po istom postupku postavlja se i zamjenik direktora.

U članovima 9., i 10. Zakona – Saradnja sa pravosuđem i drugim organima predviđena je saradnja Agencije sa drugim organima uprave i pravosuđa, kao i saradnja i pomoć odgovarajućim organima drugih zemalja u vezi provođenja oduzimanja imovine stečene krivičnim djelima. Ta saradnja je regulisana Konvencijom o pranju novca, potrazi, pljenidbi i konfiskaciji dobiti stečenih putem kriminalnih radnji.

U članovima 11.,12. i 13. Zakona – Prava i dužnosti Agencije predviđena su prava i dužnosti Agencije i njenih uposlenika. Agencija prikuplja potrebne informacije i dokaze o imovini lica za koje postoji osnovana sumnja da su počinioci krivičnih djela iz člana 3. ovog zakona. Agencija preduzima istražne i druge radnje u cilju utvrđivanja imovine koja je stečena vršenjem krivičnih djela iz člana 3. Zakona, pokreće postupak izricanja mjera osiguranja pred sudom i dr. Zaposlenici Agencije, u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku, mogu ostvarivati uvid u poslovne i druge knjige i ulaziti u prostorije radi tog uvida..

U članu 14.-25. Zakona – Osiguranje prisilnog oduzimanja predviđeni su uvjeti i način pokretanja postupka izricanja mjera osiguranja. Odredbama ovog dijela Zakona uređuje se postupak po kojem Agencija i sudovi prethodnim mjerama osiguravaju prisilno oduzimanje sredstava , prihoda ili imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona. Postupak nije krivični postupak, a u njemu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe izvršnog Bosne Hercegovine.

Za provođenje mjera osiguranja mjesno je nadležan sud koji bi bio mjesno nadležan za provođenje izvršenja. Postupak prisilnog osiguranja oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine pokreće Agencija po službenoj dužnosti. Postupak je hitan i može se pokrenuti prije krivičnog postupka . U postupku sud preduzima radnje na osnovu podnesaka i drugih pisanih akata i dokaza.

Sud će na prijedlog Agencije odrediti mjeru osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prava ili imovine ostvarene krivičnim djelima iz člana 3. Zakona ako postoje slijedeći uvjeti: da su sredstva, prihodi ili imovina izravno ili neizravno stečeni krivičnim djelima iz člana 3. Zakona;

da vrijednost sredstava, prihoda i imovine prelazi 25.000 KM i da će počinitelj krivičnog djela iz člana 3. Zakona onemogućiti ili znatno otežati oduzimanje sredstava, prihoda ili imovine. Kao mjeru osiguranja sud može odrediti jednu ili više mjera izvršnog postupka.

U članovima 26. i 27. – Upravljanje oduzetom imovinom predviđeno je da je konačno oduzeta imovina stečena krivičnim djelima iz člana 3. ovog zakona prihod budžeta Bosne i Hercegovine, dok oduzeta imovina u vezi krivičnog djela prometa opojnim drogama pripada općinama/opštinama. Oduzetom imovinom upravlja Agencija i ta imovina se koristi za podmirivanje socijalnih potreba. Način korištenja oduzete imovine odredit će se podzakonskim aktima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

U članu 28. i 29. Zakona je predviđena obaveza čuvanja službene tajne, kako od strane zaposlenika u Agenciji, tako i drugih lica u tužilaštvu, sudovima i drugim organima koji sudjeluju u tim predmetima. Ukoliko se tako ne bi postupalo protivnik bi mogao izigrati svaku mjeru osiguranja koju Agencija treba prema Zakonu preduzeti.

U prelaznim i završnim odredbama (član 30.i 31. Zakona) predviđeno je da se Agencija formira u roku 3 mjeseca od donošenja Zakona, te da se u roku od mjesec dana od njenog formiranja donesu prateći akti.